

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΕΙΣ ΙΣΠΑΝΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

ΙΣΧΥΡΑΝ ἐντύπων προκαλεῖ ἡ Ἰσπανικὴ τέχνη ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Ῥώμης· καὶ ἰδίως ὁ καλλιτέχνης, ὅστις φέρει τὸ τὸσον γλυκὸν καὶ ἁρμονικὸν ὄνομα Ἑρμεν Ἀγκλάδα ὃ Καμαράζα. Ἐγενήθη πρὸ 39 ἐτῶν εἰς τὴν Βαρκελώνην καὶ ἀντιπροσωπεύει, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἰγνατίου Ζουλόαγα καὶ τοῦ Ἰσακίμ Σουρόλλα, τὴν νεωτέραν Ἰσπανικὴν ζωγραφικὴν, τὴν ὁποίαν ἡ Σχολὴ τοῦ Φουρτουνῦ, ἣτις εἶχεν ὡς προσορισμὸν τὸ εὐκόλον ἐμπόριον, τὸσον ἐδυσφήμησεν.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου τοῦ ὁ Ἑρμεν Ἀγκλάδα ἠκολούθει τὰς μεθόδους τῆς Παρισίνης Σχολῆς τῶν ρεαλιστῶν, ἀρεσκόμενος εἰς τὸ ν' ἀπεικονίζῃ προσωπογραφίας καὶ γυνὰ διάφορα. Ἦδη εἰς τοὺς πινάκας του ἐμφανίζει διάφορα τοπεῖα τῆς πατρίδος του καὶ ἐορτὰς Ἰσπανικὰς, ἀπὸ τὰς χαρακτηριστικὰς ἐκείνας, αἵτινες προκαλοῦν καὶ τῶν ξένων τὸ ἐνδιαφέρον. Πολλοὶ ἐκ τῶν πινάκων αὐτῶν ἔχουν ἐκτεθῇ εἰς τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Ῥώμης καὶ, ὡς ἦτο ἐλόμενον, προσέκλυσαν ζωηρότατον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κριτικῆς καὶ τοῦ κοινοῦ. Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι μόνον ἔπαινοι ἀκούονται καὶ ἀναγινώσκονται διὰ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ τὸν σπουδαιότερον ἐκ τῶν σημερινῶν ἱεροφαντῶν τῆς Ἑρμεν Ἀγκλάδα ὃ Καμαράζα.

Καὶ προηγουμένως, κατὰ τὴν ἐκθεσὶν τοῦ 1900 ἐν Βενετίᾳ, ὁ Ἀγκλάδα εἶχεν ἐκθέσει δύο πίνακας ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς παρίστα σκηνὴν ληφθεῖσαν ἐκ τοῦ φυσικοῦ εἰς ὑπαίθριον καφωδεῖον μὲ τὰς κυρίας φερουσας τὰ χαρακτηριστικὰ Ἰσπανικὰ κοστούμια καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλον μανδολινιστῶν καὶ μανδολινιστριῶν, τὴν περίφημον Ἑστυνδιαντίαν. Τὸ κοινὸν τότε δὲν ἐφάνη εὐνοϊκὸν καὶ οἱ κριτικοὶ ἐπίσης ἐδείχθησαν αὐστηρότατοι. Ὁ καλλιτέχνης ὁμοῦ κατώρθωσε νὰ ἐπιβλήθῃ ὅταν εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῆς Ρενετίας τοῦ ἐπομένου ἔτους ἐξέθεσε σειρὰν ἐκ 10 πινάκων.

Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν παρίστων χαρακτηριστικὰς σκηνὰς τῆς νυκτερινῆς ζωῆς τῶν Παρισίων, δύο τρεῖς ἦσαν Ἰσπανικῆς ὑποθέσεως καὶ εἰς παρίστα ἓνα λευκὸν ἵππον καὶ ἓνα ἀλέκτορα ἀντιμετώπους.

Οἱ ἐπισκέπται ἤρχισαν νὰ ἐκφράζωνται μὲ συμπάθειαν εἰς τὴν ἀρχὴν, μὲ θαυμασμὸν κατόπιν διὰ τοὺς πίνακας ἐκείνους, οἵτινες ἦσαν διαφόρων διαστάσεων καὶ διαφόρων ὑποθέσεων, διεκρίνοντο ἐν τούτοις ἅπαντες διὰ τὴν ἰδίαν πλουσίαν χρωματικὴν ἁρμονίαν. Ἐάν θέλῃ κανεὶς νὰ ἐννοήσῃ καὶ ν' ἀπολαύσῃ ἓνα καλλιτέχνην, ἰδίως ὅταν οὗτος ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὰ γενικῶς παραδεδεγμένα καὶ κατορθώνει νὰ δημιουργήσῃ ἀντίληψιν τῆς πραγματικότητος καθαρῶς ἀτομικὴν καὶ τεχνικὴν ἰδίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἀποτυπώνει τὰς διαφόρους συνθέσεις ἐπὶ τῶν πινάκων, ἂν εἴνε ζωγράφος, ἢ ἐπὶ τοῦ μαρμαρόου, ἂν εἴνε γλύπτης, πρέπει νὰ παρατηρήσῃ μετὰ προσοχῆς τὰ ἔργα του καὶ νὰ τὰ ἀναλύσῃ λεπτομερῶς ἐξετάζων ἀκόμη καὶ τὰ αἰτία τὰ ὁποῖα προσέκλυσαν τὰς διαφόρους συνθέσεις.

Οὐδὲν δὲ κοινώτερον—γράφει Ἰταλὸς κριτικὸς—ἀπὸ τὸ νὰ θέλῃ κανεὶς νὰ κρίνῃ εἰς ὀλίγας στιγμὰς καὶ ν' ἀποφανθῇ διὰ καλλιτέχνην οἵτινες, διὰ τὰ δημιουργήσων ὅ,τι ἐδημιούργησαν, κατηνάλωσαν ἔτη

Σοφία Τσίλλερ

ὁλόκληρα τῆς ζωῆς των. Πρέπει νὰ ἔχῃ ζήσῃ κανεὶς τὴν ζωὴν, τὴν ὁποίαν ἀναπαριστᾷ ὁ καλλιτέχνης, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ κατανοήσῃ τὸ ἔργον καὶ νὰ ὑπολογίσῃ τὴν ἀξίαν του.

Πολλὰ ἔργα προξενοῦν ἐκ πρώτης ὄψεως δυσμενὴ μᾶλλον ἐντύπων. Ἄλλ' ἡ ἐντύπωσις αὕτη δύναται νὰ καταστῇ πολὺ διαφορετικὴ ὅταν ὁ κριτικὸς μελετήσῃ μὲ περισσοτέραν ἡρεμίαν, ὅταν σταθμίσῃ τὰ γεγονότα, ὅταν ἐξετάσῃ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ὁ καλλιτέχνης ἔκαμεν ὅ,τι εἰς αὐτὸν—τὸν κριτικὸν—φαιίνεται ἐλαττωματικόν.

—Ζήσατε τὴν ζωὴν τὴν ὁποίαν θέλει ν' ἀναπαριστήσῃ ὁ καλλιτέχνης καὶ προσπαθήσατε νὰ τὴν αἰσθανθῆτε.—

Αὐτὴν τὴν συμβουλὴν πρέπει νὰ δίδῃ κανεὶς εἰς τοὺς κριτικούς, οἱ ὁποῖοι μόνον τοιουτοτρόπως θὰ κατορθώον· νὰ κρίνουν σύμφωνα μὲ τὴν δικαιοσύνην.

Ἐάν παρ' ὅλην τὴν λεπτομερῆ ἐξέτασιν, τὴν ὁποίαν θὰ κάμετε, τὸ ἔργον τῆς τέχνης ἐξακολουθεῖ νὰ μὴ σᾶς ἀρέσῃ, παραδεχθῆτε μᾶλλον ὅτι ἡ καλλιτεχνικὴ σας ἰδιοσυγκρασία διαφέρει ἀπὸ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν ἐκείνου, ὅστις τὸ ἐδημιούργησεν.

Ἀλλὰ—θὰ εἴπῃ τις—τὸ τοιοῦτον δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ γίνεταί διότι, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὑπάρχει ἡ καλὴ διάθεσις, δὲν θὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος.

Ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνεταί τοιοῦτον τι πάντοτε καὶ ἀπὸ ὅλους. Πρέπει νὰ γίνεταί ὁσάκις παρουσιάζονται ἔργα καλλιτεχνῶν καὶ ἀπὸ τοὺς κριτικούς ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ κρίσις δύναται νὰ βαρύνῃ εἰς τὴν ἀξίαν ἐνὸς ἔργου.

Οἱ ἄνθρωποι αὗτοι ἀναλαμβάνουν ὑποχρεώσεις καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ σκέπτονται πολὺ καὶ κλῆ, πρὶν δυσφημήσων ἓνα ἄνθρωπον.